

Naděje z pařezu?

1. Čtení: Mt 22, 41-46

Základ kázání: Iz 11, 1-10

Benjamin Roll, 27. 11. 2022, ČCE Kliment

Všechno dobře dopadne! Uklidňuje Izajáš své posluchače a čtenáře v nejisté době válek, chudoby a špatných vlád. Nakonec všechno dobře dopadne! Uklidňuje i nás. Přijde Boží království! Pravá spravedlnost a světový mír! Hezky se to poslouchá. Ale jak s tím vším souvisí ten pařez?

Předchozí kapitola končí zprávou o soudu nad slavnými mocnostmi světa a jejich panovnickými rody. Izajáš to popisuje obrazem pyšně se tyčících stromů, které jsou pro svou pýchu všechny pokáceny samotným Hospodinem. Zbydou z nich hnijící pařezy. Z jednoho z nich však má vyrašit ratolest. Jeden z těch pyšných a posléze poražených rodů nakonec vydá ovoce. Z mrtvého pařezu vzejde nový život.

A nejen tak ledajaký. Má to být nový král. Král, o jakém se nám ani nesnilo. Král, který bude za jedno se samotným Hospodinem. Král, který bude skutečně spravedlivý. Narodí se nový Pán. *Z života čistého, z rodu královského. Z rodu Jišajova.*

Tenhle Jišaj nebo také Isaj sám králem nebyl. Byl to obyčejný pastýř, vnuk slavné moábky Rút, který žil někdy kolem roku 1000 před Kristem. Bydlel v malém *městečku Betlémě* a měl osm synů z nichž nejmladší se jmenoval David. Ano to byl ten David, který porazil hromotluka Goliáše a později se stal nejslavnějším izraelským králem, pravzorem všech dobrých králů.

Ten nový ideální panovník, proutek z pařezu Jišajova, má tedy navázat přímo na něj. Na věhlasnou davidovskou éru, a to i přesto, že Davidovi potomci v době sepsání tohoto textu opakovaně selhávali a davidovské království tak v časech Izajášových proroctví připomínalo ze všeho nejvíc spíš ten mrtvý pařez – pouhou chabou připomínku kdysi zteplého stromu. Stromu pokáceného proto, že chtěl sám svými silami

dosáhnout příliš vysoko. Pařez, který navíc za pár desítek let po Izajášovi zcela vykořenil sousední mocný Babylon. Na naději to moc nevypadá.

A přesto je titul „Syn Davidův“ jeden z nejdůležitějších královských titulů starého Izraele. Syn Davidův – tím má být mesiáš – pomazaný král zachránce. Král osvoboditel. Král přinášející spravedlnost a mír, moudrost a rozumnost, pravdu a lásku, řád a klid a sjednocení světa. Izraelci celá staletí vlastně vyhlíželi nového Davida. Asi tak jako my někdy voláme po novém Masarykovi, či novém Havlovi.

Syn Davidův to je tedy titul jednak politický a jednak je to titul spojený s ohlédnutím se dozadu, do minulosti. Do minulosti jistě slavné, avšak do minulosti, která, jak víme, vedla k rozpadlému království a hniječím pařezům. Přes neslavný konec svého království a přes své mnohé vlastní nedostatky byl David, syn Jišajův, tak váženou a významnou postavou izraelských dějin, že se právě z jeho rodu očekával mesiáš. *Proutek z pařezu Jišajova.*

Po sedmi stech letech v době římské nadvlády kolem roku 30 bylo očekávání nového izraelského krále velice silné. Proto je v evangeliích na několika málo místech spojením „Synu Davidův“ osloven i Ježíš Nazaretský. Mnozí totiž právě v něm rozpoznali toho, který přináší pokoj a smíření. Poznali v něm mesiáše – Krista. Mnozí právě proto řešili, jakým způsobem je Ježíš s Davidem spřízněn.

ALE tady přijde zlom, který jsme slyšeli v prvním čtení. Ježíš spojitost spasitele světa s tou slavnou královskou rodinou odmítá. Copak by mohl svět zachránit jen další politik? Copak stačí nějaké výsadní postavení zdědit a tím vyřešit naše nejhlubší obavy a touhy? V čem by mohl Davidův potomek převýšit svého slavného předka? A jestli ho převýšit nedokáže, tak přece nemůže přinést žádnou naději. Vždyť David navzdory svým nesporným kvalitám sám chyboval a selhával – nechal zavraždit Urijáše, aby si mohl vzít jeho ženu, válčil a mnohokrát spoléhal víc na sebe než na Hospodina. Jak by zrovna David mohl být garantem všeobecné spravedlnosti a míru – Božího království. Davidův potomek, syn Davidův, proutek z pařezu Jišajova by byl pouhý člověk. Proto se Ježíš

ptá znalců Písma na tu otázku: „čí syn má být mesiáš?“. Aby jim ukázal, že spoléhají na nespolehlivou naději. Syn Davidův by totiž na kristovský úkol nestačil.

Čí Syn tedy má přijít? Na koho dnes čekáte vy? Ke komu upínáte své naděje? K novému prezidentovi? K vládě? Očekáváte nového Havla? Ohlížíte se ke slavné minulosti a předkům? Opíráte se o tradice? Nebo věříte, že nový spravedlivý svět přinese vědecký pokrok? Nebo spoléháte na své děti, potomky a další generace? Na koho čekáte?

Izajášovo proroctví možná netrefilo genetiku a roli. Mesiáš není rodilý davidovec a už vůbec není politik či vojevůdce. Trefilo však charakter osoby a obsah toho, co přinese. Ten, kdo má přinést Boží království, bude podle Izajáše vyslán samotným Hospodinem. Bude s Bohem tak za jedno, jako by dýchal stejným dechem a byl obdarován stejným Duchem. Bude s Bohem tak za jedno, že nebude druhé soudit podle svých dílčích lidských zájmů ani podle veřejného mínění. Bude soudit skutečně spravedlivě, podle Božího Zákona – bude na nás tedy stejně jako Hospodin hledět nikoli očima, ale srdcem (1S 16, 7). A ten smrtící dech, to neznamená smrad z pusy, ale silné, rozhodné a pravdivé Slovo plné Božího Ducha. (Vždyť dech a duch se hebrejsky řeknou stejně.). Spravedlivost a věrnost kolem jeho pasu pak znamenají, že se na Krista dá spolehnout, že se o něj dá skutečně opřít. Věrný totiž hebrejsky znamená pevný, spolehlivý, pravdivý. Spolehlivý jako sám Hospodin.

V takové jednotě se Stvořitelem a jeho Duchem nemůže být žádný lidský syn, byť by byl ze sebelepší královské rodiny. Byť by to byl Syn Davidův a Jišajův. V takové jednotě s Bohem může být jedině Syn Boží, jedině Bůh sám.

V jednom je však Izajášův obraz naděje vzešlé z hnijícího mrtvého pařezu přesný. Mesiáš-Kristus projeví svou moc, věrnost a lásku právě tím, že překoná smrt a potupu. Teprve v temnotě totiž může světlo zazářit naplno. Právě v tom je projevena a zakotvena veškerá naděje. Naděje, se

kterou stojí a padá výhled k dobrému vyústění dějin. Naděje, se kterou stojí a padá naše odhodlání už nyní zpřítomňovat Ježíšovy výzvy k životu v Pravdě a v Lásce. Naděje, že utrpení světa a lidstva skončí:

Války a sucho a chudoba a strach a korupce a bída a nenávist a hlad a nerovnost a závist a útlak a nemoci a koncentráky a vraždy a lži a otroctví a mamon a znásilňování a totality a bezohlednost... zlo prostě skončí. Bůh si je nepřije. V Kristu byly poraženy, neboť v něm se sám Bůh postavil na úroveň obětí. Syn Boží nepřišel jako královský bohatýr, jako další forma mocenského útlatku. Syn Boží-Bůh sám přišel jako dítě na útěku, jako dítě bez domova, jako nevinná oběť politického procesu. A jako takového ho máme očekávat. Jako takového ho máme vyhlížet ve všech lidech na útěku, ve všech lidech bez domova, ve všech obětech nespravedlnosti a utlačování. Právě tak je v něm totiž zakotvena naše naděje.

Naděje spravedlivého posouzení každého života, které nakonec vyústí i v to, že vlci tvrdě zakusí, jak ubližovali druhým a zkrotnou, ale beránci jim odpustí a děti si s nimi budou hrát. Naděje smíření všech lidí a všech národů.

Izajáš vykresluje ráj na zemi, který přijde po soudu, království Boží, které umožňuje změnu jednání už tady a teď. A podle jeho proroctví budou všechny národy světa nakonec vyhledávat Jišajova potomka jako korouhev – záštitu, jako prapor vítězství a ochrany. Navzdory očekávání však místo královského trůnu najdou chlívěk a jesle, místo armádního praporu kříž, místo vojenské pevnosti prázdný hrob. Místo syna Davidova Syna Božího.

Všechno bylo, je a bude jinak, než si to po lidsku představujeme. Nemáme to ve svých rukou. Já si s tím vlastně moc nevím rady. Věřím však, že někdo jiný má v rukou celý Vesmír a každého z nás. Věřím, že ten Někdo přišel a přichází a nenechá nás se v tom zmateném světě a životě plácát samotné. Věřím, že všechny naše temnoty prozáří světlo.

Všechno dobře dopadne!

Amen.